

25 ÉVES A JOGÁSZKÉPZÉS

*Ünnepi kötet a Károli Gáspár Református Egyetem
Állam- és Jogtudományi Karának
25 éves fennállása alkalmából*

25 ÉVES A JOGÁSZKÉPZÉS

*Ünnepi kötet a Károli Gáspár Református Egyetem
Állam- és Jogtudományi Karának
25 éves fennállása alkalmából*

Budapest, 2023

Károli Gáspár Református Egyetem Állam- és Jogtudományi Kar

Patrocinium Kiadó

II. EGYETEMI JOGÁSZKÉPZÉS KECSKEMÉTEN (1994-2012)

Előkészületek, viták: Kecskemét, Nagykőrös, vagy Gödöllő?

A református jogászképzés újjászervezésének igénye és egy új kar létesítésének terve már közvetlenül a rendszerváltozás után felmerült. Ebben szerepe volt a Pázmány Péter Katolikus Egyetem példájának és hatékony szervezési megoldásának is.

A karalapítási előkészületek során tárgyalások kezdődtek a budapesti és szegedi állam- és jogtudományi karokkal. A zsinat elnöksége Trócsányi László kandidátust, a szegedi kar docensét kérte fel és bízta meg a szervezői munkálatokkal. A bács-kiskunsági egyházmegye kecskeméti gondnoki értekezletén 1993. december 4-én Trócsányi László arról szólt, hogy az oktatási terv két éve elkészült, és vannak olyan, főleg szegedi oktatók is, akik szívesen vállalják a kecskeméti képzést. Utalt arra is, hogy Kecskeméten 1831 óta magas szintű jogászképzés folyt, továbbá, hogy a megyében már három református gimnázium működik, és a jogi kar a város három főiskolához is szervesen és előnyösen kapcsolódhatna.⁶ Az egyházi oktatás terén történt változások is kedvező előfeltételeket kínáltak az önálló kar létesítéséhez. 1990. március 25-én kollégiumi rendszerben szerveződött újjá a kecskeméti református iskolai oktatás. Ez azt jelentette, hogy az óvodától a teljes oktatási vertikumban kiépült a helyi egyházi képzés. A jogászképzés szervezésének idején a kecskeméti református kollégium intézményei közül már működött a 6 osztályos, a 4 osztályos gimnázium, az internátus, a konviktus és a népfőiskola.

Trócsányi László a feltételek megteremtése érdekében tárgyalt a helyi egyházi vezetőkkel, Hideg Antal alpolgármesterrel és Dovala Mártával, a Kecskeméti Tanítóképző Főiskola főigazgatójával is. Természetesen az, hogy egy egyetem milyen lesz, attól függött, hogy kik fognak tanítani. Elsődleges feladat volt a tudományos minősítéssel rendelkező oktatók Kecskemétre hívása. Kezdetben az volt a koncepció, hogy – mivel az állam és jogtudományi fakultásokon kifutóban volt a másoddiplomás képzés –, posztgraduális oktatás indulna közel 50 fő részére, és ezt követné a nappali képzés feltételeinek megteremtése.

⁶ Egyház és közélet. Gondnoki értekezlet Kecskeméten. *Reformátusok Lapja* (36. évf. 7. szám) 1994-1-9. 5. p.

A tárgyalások során szó esett a képzés sajátos jellegéről is. A helyi szervezésben tevékenyen részt vevő Szabó Gábor kecskeméti esperes szerint az egyes jogi kérdéseknek, mint például a tulajdon, bizonyos bibliai-teológiai megközelítését kívánták adni. Az egyház részéről az állam- és jogtudományi képzéshez azt az erkölcsi, etikai alapot kívánták bázisként használni, amely a mélyen biblikus református gondolkodás és magatartás sajátja. Álláspontja szerint a jogi szaktárgyak közül az etikát és az egyházjogot lehet igazán református tartalommal megtölteni, hiszen e két tárgynál lehet érzékeltetni azt, hogy ez egy református egyetem jogi kara. Harmadikként a filozófia oktatásban rejlő lehetőséget is ki kell használni. Egy interjúban Török István is arról beszélt, hogy a református vonások egyébként magában a mindennapi joggyakorlatban is érzékeltethetők, és az egyházi jelleg kihat az oktatói-hallgatói stílusra, szolgálatvállalásra is.⁷

A református zsinat úgy határozott, abban az esetben telepítik Kecskemétre egyetem jogi fakultását, ha a befogadó város megfelelő feltételeket biztosít, vagyis nem csupán erkölcsi, hanem anyagi támogatást is nyújt. Egyházi részről az éveken át húzódó egyházi ingatlanok kecskeméti tulajdonrendezése is az önálló jogi kar itteni létesítésének alapfeltétele volt. A képzés székhelyeként egyébként többször felmerült Nagykovács és Gödöllő is, de Kecskemét városa határozottabban támogatta az új kar létesítését.

A tervezett kar elhelyezése érdekében felmerült, hogy amint a magyar állam ellentételezi a kecskeméti tanítóképző főiskola igényeit, illetve fejlődésnek indul a helybeli tervezett főiskolai egyesülés, a református egyházközség visszakapja a főiskola épületét. Az egyházi ingatlanok visszaadásáról és kártalanításáról a volt egyházi ingatlanok tulajdoni helyzetének rendezéséről szóló 1991. évi XXXII. törvény rendelkezett. Az egykor egyházi épületben működő Kecskeméti Tanítóképző Főiskola kezdeményezte is a visszaadást, de a református egyház nem tartott igényt a régi épületére. A jogászok képzése végül a GAMF-on, a Műszaki Főiskola épületében kezdődött. Kecskemét később az egyik legértékesebb középületét, a Katona József tér 6. szám alatt lévő házat és oktatói lakásokat ajánlott fel a létesítendő Károli Gáspár Református Egyetem jogi kara számára.⁸

A szervezők előtt hamarosan egyértelművé vált, hogy a budapesti és a szegedi jogtanárok közül sokan támogatták a református jogászképzés eszméjét, de főállású munkaviszonyt és kecskeméti letelepedést már nem vállaltak. A képzés indítása érdekében más megoldást kellett választani.

7 BARÁTH Edit: Szélesedő oktatási paletta. *Petőfi Népe*, 1993. július (48. évf. 162. szám) 1993-07-15. 5. p.; Török István nyilatkozata: PETRŐCZI Éva: Életre kelt Jókai iskolája. *Reformátusok Lapja* (38. évf. 40. szám) 1994-10-2. 1. p.

8 *Petőfi Népe*, 1993. július (48. évf., 162. szám) 1993-07-15. 2. p.

Döntés a kihelyezett tagozatról és a közös képzésről

A szegedi egyetemmel folytatott egyházi tárgyalások eredményeként döntés született a jogászképzés 1994. évi indításáról. A megállapodás-tervezetet 1994. március 1-jén hagyta jóvá a református zsinat, melyet a JATE kari tanácsa is megvitatott és elfogadott. A dokumentumot 1994. március 14-én Csirik János rektor, Bérczi Imre dékán, Benda Kálmán rektor helyett Barátossy Jenő és Hegedűs Loránt püspök írta alá. Az Egyetem első rektora Benda Kálmán történész akadémikus, a Ráday Gyűjtemény nemzetközi tekintélyű igazgatója volt. A kecskeméti karindítást hirtelen halála árnyékolta be; egy nappal a szegedi egyetemmel kötendő szerződés aláírása előtt hunyt el. Így a szerződésen az egyetem akkori főtitkárának, Barátossy Jenőnek a neve a szerepel, aki egyébként ezt követően fél éven át a rektori feladatokat is ellátta.

Az 1994/95. tanévben a Károli Gáspár Református Egyetem a szegedi József Attila Tudományegyetemmel közös képzésben indította meg az állam- és jogtudományi oktatást levelező tagozaton, Kecskemét városában. A megállapodás szerint a diplomát a Szegedi Egyetem adta ki, mert csak olyan intézmény tehetette, amelyiken nappali munkarendű képzés is folyt. A megállapodás szerint a hallgatók elhelyezésére Kecskemét önkormányzata a helybeli Gépipari és Automatizálási Műszaki Főiskolától bérelt tantermeket és szemináriumi helyiségeket.

A szerződés értelmében az akkreditált szegediek biztosították a tantervet, a szakmai tárgyak oktatását és felügyeletét; a Károli pedig a tárgyi, a működési és adminisztrációs, valamint a nem-jogászai tárgyak oktatásának feltételeit teremti meg. Újszerű volt az oktatás azért is, mert a levelező hallgatók között egyaránt voltak frissen érettségizettek és másoddiplomával rendelkezők. A hallgatók speciális képzésben vettek részt, minden hónapban egy hét bentlakással. Ez azt jelentette, hogy az induló levelező képzésen – leszámítva a szemináriumokat – a hallgatók a tananyagot a nappali tagozatos tantervvel azonos óraszámban hallgathatták. Kecskemét városával kötött megegyezés alapján az ideiglenesség 2000-ig tart, legkésőbb ekkorra tervezték a nappali tagozatos oktatás elindítását.

A diplomát is a Szegedi Egyetem adta, mert csak olyan intézmény bocsáthatja ki ezt a dokumentumot, amelyiken akkreditált nappali oktatás is folyt. E megállapodás megkötésében és megvalósításában jelentős szerepe volt annak, hogy időközben a Szegedi József Attila Tudományegyetem Állam- és Jogtudományi Karának dékánhelyettesévé választották ifj. dr. Trócsányi László tanszékvezetőt, a jogtudományok kandidátusát, a budapesti Szabadság téri gyülekezet presbiterét.

A sajátos képzés 1994 őszén indult, első (a források változatos címhasználata szerint) főigazgatója, megbízott dékánja, dékánja Szentgyörgyvölgyi Péter volt. Szentgyörgyvölgyi Péter a debreceni Református Kollégium egykori növendéke volt, a kihelezett képzés indulásakor az Ökumenikus Szeretetszolgálat kuratóriumának elnöki tisztségét töltötte be. A Református Felsőoktatásért Alapítványnak egyik alapítójaként került szóba karalapító vezetőként. A zsinattól kapott megbízása szerint ő tartotta a kapcsolatot a József Attila Tudományegyetemmel. Tevékenységét szolgálatnak tekintette, társadalmi munkában végezte, mint szinte minden egyházi világi tisztségviselő.

Szentgyörgyvölgyi Péter főigazgató

Barátossy Jenő egyetemi főtitkár

Barátossy Jenő egyetemi főtitkár szervezettefejlesztéssel összefüggő feladata az új egyetemi karok oktatóinak toborzásában való közreműködés és infrastruktúra biztosítása volt. A szükséges oktatási épületek kiválasztása terén előnnyel járt, hogy tagja volt az egykori egyházi ingatlanok visszaszámzarmaztatásával foglalkozó állami bizottságnak, így a számításba vehető lehetőségekről tájékozott volt. Így került a Bölcsészettudományi Kar a Reviczky Gyula utca 4/C. szám alatti épületbe, amely a háború előtt a Bethlen Gábor Egyesület székhelye volt.⁹ A kecskeméti képzéshez szükséges ingatlanok visszaa-

dásával is foglalkozott, de ebben az esetben a tanítóképző (korábban egyházi tulajdonú) épületének átadása nehézséggel járt, mert az épületre a törvény nem vonatkozott, csupán a benne lévő egykori lelkészi lakásokat lehetett volna visszaigényelni.

⁹ Crescit 34. p.

Török István helyi mindenes szervezőként a kecskeméti képzés kancellárja lett. Jól ismerte a régió és a város jogéletét, hiszen a Magyar Jogász Szövetség tagja, közel negyven évig a megyei szervezet szervező titkára, 1986 és 1991 között az országos szövetség alelnöke volt. Aktív résztvevője volt a helyi református közéletnek is, ötven éven át vett részt a Kecskeméti Református Egyházközség presbitériumának munkájában. 1980 és 1996 között a Bács-Kiskunsági Református Egyházmege világi főjegyzői, 1997 és 2003 között az egyházmege gondnoki, 1993 és 2002 között a Kecskeméti Református Egyházközség főgondnoki feladatait is ellátta. Kancellári munkaköri beosztást kapott, valószínűleg azért, mert az igazgatási és gazdasági feladatokat ebben az időben a JATE-n is e régies megnevezésű hivatalvezető látta el.

Török István, a kar kancellárja

A JATE Állam- és Jogtudományi Kara külön pályázatot hirdetett a kar és a KRE közös kecskeméti kihelyezett tagozata oktatási dékánhelyettesi tisztségére. Az oktatási dékánhelyettes feladata a Károli Gáspár Református Egyetem és a József Attila Tudományegyetem Állam- és Jogtudományi Kara közös kecskeméti kihelyezett tagozatának – a két intézmény között kötött Együttműködési Megállapodás szerinti – gondozása, a képzés tantervének és teljes szakmai felügyeletének biztosítása, felvételi ügyek irányítása, a hallgatók tanulmányi rendjének felügyelete volt. A dékánhelyettes a Kar dékánjának irányítása mellett végezte feladatait. A tisztség betöltéséhez a Károli Gáspár Református Egyetem előzetes hozzájárulására volt szükség.

1994 őszén tehát példátlanul rövid idejű, egy-két éves előkészület után egyetemi szintű jogszépzés indult Kecskeméten. A Károli Gáspár Református Egyetem és a Szegedi József Attila Tudományegyetem Állam- és Jogtudományi Kara együttműködésének, s nem utolsó sorban a helyi önkormányzat és református egyházközség támogató közreműködésének köszönhetően 150 hallgató kezdhetette meg jogi tanulmányait a híres városban.¹⁰ Az együttműködési megállapodás a két fél korrekt kompromisszumára épült, és megfelelt az akkori – számos szabályozási területet nyitva hagyó – felsőoktatási normáknak. A kér-

10 „Szegedi segítséggel. Kecskeméti fiskálisok” *Reggeli Délvilág*, 1994. szeptember (5. évf., 220. szám) 1994-09-20. 4. p.; *Reggeli Délvilág*, 1994. szeptember (5. évf., 220. szám) 1994-09-20. 4. p.

dés csupán az volt, hogy az ígéreteknek megfelelően a szegedi kar biztosítja-e a megfelelő oktatói közreműködést, Kecskemét városa tarja-e támogató ígérését, és változatlanok maradnak-e szakindításra és karok létesítésére vonatkozó kötelező állami normák.

Tanévnyitó Kecskeméten 1994. szeptember 18-án

A kecskeméti jogászképzés ünnepélyes tanévnyitójára a Kecskeméti Református Templomban 1994. szeptember 18-án délután hat órakor került sor. A tudósító médiumok egy része nem a kihelyezett képzésről, hanem egy közösen alapított jogi kar megnyitásáról tájékoztatót.¹¹ Meghívót kaptak és nagy számmal megjelentek az egykori kecskeméti jogakadémisták, és részt vettek az ünnepségen az első évfolyamra felvett hallgatók is. Az ünnepségen jelen voltak a művelődési tárca, a megyei, városi önkormányzat, a különböző szintű bíróságok, ügyészségek képviselői és a városban működő egyházak vezetői is.

Hegedűs Lóránt református püspök, a zsinat lelkes elnöke az ünnepélyes tanévnyitó kapcsán mondott igéjében kiemelte: a jog a jónak és a méltányságnak a művészete. Figyelmeztetett arra, hogy nincs jogosság igazság nélkül, de e két fogalom egységét a szeretetnek kell betöltenie. Szólt arról is, hogy Kecskeméten a református egyház jóvoltából 1831-től képeztek jogászokat, az egykori hallgatók soraiban olyan jeles személyiséget is, mint nagy magyar író, Jókai Mór. A nagyhírű intézményt 1948-ban államosították, majd egy év múltán megszüntették.

Hegedűs Lóránt református püspök,
a Zsinat lelkes elnöke

11 *Magyar Nemzet*, 1994. szeptember (57. évf., 217. szám) 1994-09-16. 10. p.; Együtt a reformátusokkal JATE-jogászképzés a hírs városban. *Délmagyarország*, 1994. szeptember (84. évf., 220. szám) 1994-09-20.; Új Magyarország, 1997. szeptember (7. évf., 228. szám) 1997-09-30. 8. p.

Molnár Imre, a József Attila Tudományegyetem Állam- és Jogtudományi Karának frissen megválasztott dékánja az új intézményt és elsőéves hallgatóit köszöntve a korábbi évtizedek jogi képzésének történetét elevenítette fel. Rámutatott, hogy míg a történelmi Magyarországon tíz jogakadémia működött, a negyvenes évek végére mindegyiket megszüntették. Az ötvenes években a jogi egyetemeken 40-50 fős tanfolyamok voltak, hiszen az akkori diktatúrának legkevésbé jogászokra volt szüksége. Ma viszont a jogállamiság kiépítéséhez sokrétű jogász tudás szükséges, ennek megfelelően bővült a képzés is, a Szegedi Egyetem Állam- és Jogtudományi Karán és a kecskeméti kihelyezett tagozaton 750 joghallgató kezdhetette meg tanulmányait.

Szentgyörgyvölgyi Péter a kecskeméti képzés megbízott főigazgatójaként méltatta a JATE és a Károlyi Gáspár egyetem között létrejött együttműködési megállapodást, amelynek értelmében a két egyetem közösen kecskeméti kihelyezett tagozatot indít. Ezzel a megállapodással lényegében megteremtődött az alapja az országban működő ötödik jogi karnak, noha várhatóan hosszabb időnek kell még eltelnie, amíg ez önálló képző intézmény lesz. A kecskeméti képzés egyébként önköltséges, vagyis minden hallgatónak félévente 40 ezer forint költségtérítést kell fizetnie a Károlyi Gáspár Református Egyetemen. A képzés másik sajátossága, hogy új rendszerű levelező formában történik, amely szerint a hallgatók minden hónapban egy teljes hétig vesznek részt foglalkozásokon, így a két egyetem véleményei szerint a hagyományos levelező formánál magasabb színvonalú oktatás biztosítható. Elismerően említette, hogy Kecskemét városa – mint már a két háború között is – tevékenyen támogatja a jogásképzést. Tanári lakások építésére ingyen telket és 40 millió Ft-ot adományozott, s további 100 millió Ft-ot kötött le egyéb fejlesztésre az egyházi hozzájárulás ütemében.

Az ünnepi tanévnyitón Varga László református tiszteletes a kecskeméti református gyülekezet nevében átadta Szentgyörgyvölgyi Péternek azt a dékáni láncot, amelyet a helyi egyházközségben 46 éve őriztek. Ez a dékáni lánc éppen 70 éve, 1924-ben készült, rajta ezzel a jelmonddal: „Teher alatt nő a pálma.”

Dékáni lánc, 1924

Török István, a kar kancellárja, aki átélte a kecskeméti jogakadémia 1948-as államosítását, majd az 1949-es megszüntetését, köszöntőjében hangsúlyozta: nemcsak a város és az egyház, de az egész jogásztársadalom emlékezetes napja a képzés elindítása.¹²

A Károli Gáspár Református Egyetem alapítója és fenntartója a Magyarországi Református Zsinat időközben felügyeleti jogát átruházta a Dunamelléki Református Egyházkerületre. A kecskeméti képzés felelősei a kecskeméti egyházközséggel álltak napi kapcsolatban. Az egyházközség ingyenesen bocsátotta a jogi kar rendelkezésére internátusát, ahol a hallgatók önköltséges alapon szállást és étkezést kaptak. 1997. szeptember 7-től már az Ókollégiumban, az őszi épületben folytatódott tovább a kecskeméti református jogászképzés.

A képzés első évei

A két egyetem közötti megállapodás szerint a hallgatók a Károli Gáspár Református Egyetemmel álltak hallgatói jogviszonyban, míg a képzés teljes szakmai irányítását a szegedi jogi kar biztosította. Tekintettel arra, hogy a megállapodás 1994 márciusában készült, az első tanévben azokat a hallgatókat vették fel Kecskemétre, akik a szegedi jogi kar képzésére jelentkeztek, és a felvételin megfeleltek ugyan, de alacsonyabb pontszámaik miatt Szegedre nem kerülhettek be. Ugyanakkor közöttük olyan hallgatók is voltak, akik saját kérésükre kerültek Kecskemétre.

A levelező hallgatók felvétele a korabeli hivatalos eljárásrend szerint történt. Azok a pályázók, akik az érettségit követően kívántak jelentkezni, első helyen is megjelölhették a KRE-JATE közös képzését. A pályázóknak magyar nyelv és irodalom, valamint történelem tárgyakból írásbeli, majd szóbeli vizsgát kellett tenniük. A jelentkezéskor már diplomával rendelkezőknek történelemből kellett írásbeli felvételt tenniük. Azok, akik egyetemi történelem szakon vagy teológiai akadémián szereztek felsőfokú végzettségüket, mentesültek a felvételi vizsga alól, ám felvételi beszélgetésen kellett részt venniük. Az egyetem a felvételi vizsgán elért eredményekre figyelemmel állapította meg a bejutáshoz szükséges ponthatárt.

Az első évfolyamra 151 hallgató iratkozott be. A hallgatók összetétele: 60 fő másoddiplomás volt, 91-en érettségi után jelentkeztek. Az oktatás a tervezettnél megfelelően kibővített levelező munkaformában történt, miszerint a hallgatók minden hónapból egy hetet töltöttek Kecskeméten, ahol az előadásokon való részvétel kötelező volt. A kecskeméti képzőhely egy nagy befogadóképességű

12 *Petőfi Népe*, 1994. szeptember (49. évf. 220. szám) 1994-09-19. 1. p.

tantermet bérelt a Kecskeméti Műszaki Főiskolától mindaddig, amíg igénybe nem tudta igénybe venni az egyháznak az államtól már visszaadott, de mások által használt, egykori jogakadémiai épületét. Kecskemét városa és önkormányzati testülete kész volt további anyagi áldozatot hozni városuk egyetemi városi rangra emelkedéséért. A jogászképzés beindítására ez pozitív hatással volt, ugyanakkor már az első évben egyértelművé vált, hogy Szeged legfeljebb további foglalkoztatott, vagy óraadó tanárokat tud biztosítani. Valószínűsíthető volt az is, hogy akkreditációképes oktatókra más jogi képzőhelyekről sem lehet számítani. A város olyan tudományos fokozattal is rendelkező tanári karral nem rendelkezett, akik a színvonalas oktatást hosszabb távon is garantálhatták volna.¹³

Az 1995-96. (második) tanévre is meghirdették a Felsőoktatási Közlönyben a kecskeméti jogászképzésre való jelentkezés lehetőségét. 380-an nyújtották be felvételi kérelmüket, ebből 121 a másoddiplomások voltak, és 259-en rendelkeznek érettségivel. A másoddiplomások közül tíz református, két evangélikus lelkész, egy baptista, egy adventista és két római katolikus teológiát végzett hallgató jelentkezett. A felvételi szabályzatunk értelmében a teológiát végzetek és a történelemtanári oklevéllel rendelkezők – hatan voltak ilyenek – csak alkalmassági megbeszélésen vettek részt. A másoddiplomásoknak történelemből írásbeli felvételit kellett tenniük Kecskeméten, május 12-én, az érettségivel rendelkezők pedig június 21-től felvételiznek, a szegedi jogi karra jelentkezőkkel azonos helyen és időben.

A második tanévben 140 elsős hallgató kezdte meg tanulmányait. A tanévnyitó, ünnepi istentiszteletet ezúttal is a kecskeméti református templomban tartották, amelyen Hegedűs Loránt, református püspök szolgált.¹⁴ A levelező jogászképzés képzés negyedik tanévét 1997. szeptember 7-én nyitották meg. A képzés iránti érdeklődés töretlen volt, erre a szemeszterre is 184 hallgató iratkozott be. Így már összesen 525 hallgatója lett a kecskeméti képzőhelynek. Javultak az oktatás feltételei is: a tagozat ekkor vette birtokba a Kálvin tér 1. szám alatti Ó-Kollégiumot, az egykori jogakadémia ősi épületét. Az ingatlant a Kecskeméti Egyházközség ingyen adta át. 30 hallgató részére a Kecskeméti Református Kollégium Internátusában biztosítottak szálláslehetőséget. A levelező tagozat ötödik évét 1998. szeptember 13-án – a hagyományoknak megfelelően – ünnepi istentisztelettel kezdte a kecskeméti református templomban. Ebből az alkalomból 209 első éves joghallgató tett ünnepi fogadalmat.

13 Szentgyörgyvölgyi Péter beszámolója az egy éves működésről. *Reformátusok Lapja*, 1995 (39. évf. 28. szám) 1995-07-09. 3. p.

14 *Petőfi Népe*, 1995. szeptember (50. évf., 214. szám) 1995-09-12. 2. p.

Az Ókollégium épülete

Az oktatásszervezés személyi és a képzés tárgyi feltételei

Szentgyörgyvölgyi Péter főigazgató 1995. szeptember 12-én úgy nyilatkozott, hogy tervezik a kecskeméti nappali tagozatos képzést, és remélte, hogy addig birtokba vehetik az Ókollégium helyiségeit. Bízott abban is, hogy sikerül a karlításához szükséges oktatói kar alkalmazása. A város támogatta az ehhez szükséges szolgálati lakások beszerzését. A kecskeméti önkormányzat 1994-ben Kecskemét belvárosában egy 9 millió forint értékű telket adományozott az egyetemnek tanári lakások építése céljából, s a lakások építésére további 40 millió forintot utalt át az egyetem számlájára. A tanári lakások tervei 1994 októberében elkészültek, és a Festő u. 2/a szám alatt megkezdődött az összesen 1008 m² alapterületű ingatlan építése, amely nyolc lakásból, nyolc garázból és négy irodahelyiségből állt. Az épület teljes befejezési költségét 63 millió forintra tervezték. Az épület szerkezetkész volt, csak a belső munkák voltak még hátra. Az elképzelések szerint az elkészült lakásokat a vezető oktatók kapják meg. Kecskemét önkormányzata az egyházi vállalástól függően – annak arányában – további 100 millió forintot szavazott meg az egyetem fejlesztése céljára.¹⁵

A kecskeméti helyszínen megkezdődött az oktatáshoz szükséges szakkönyvtár kialakítás is. Az állomány nagy része saját beszerzés, kis hányada ajándék

¹⁵ *Magyar Nemzet*, 1994. szeptember (57. évf. 220. szám) 1994-09-20. 11. p.

volt. Az adományok, duplum-példányok java része az Országgyűlési Hivatalból, a Szegedi Tudományegyetem Könyvtárától, a Katona József Megyei Könyvtárától, a Megyei Bíróság Könyvtárától és a Városi, Megyei Ügyészségtől származott. A képzés megindulását követő negyedik évben mintegy 2800 könyv és bekötött szaklap, 25 féle kurrens folyóirat állt az oktatók és a hallgatók rendelkezésére.

DR. LOVÁSZ LÁSZLÓ

1973. április 11-én született Budapesten, szülei jogászok. Súlyos nagyothallóként az iskolát hallók között végezte, pedig akkor az integrált oktatás még nem volt ismert. A Csaba utcai általános iskola után a Szilágyi Erzsébet Gimnáziumban érettségizett, majd elvégezte a fogtechnikai szakmunkásképzőt. Csak ezután kezdte el jogi tanulmányait a Károli Gáspár Református Egyetem és a Szegedi Tudományegyetem Állam- és Jogtudományi Kara közös képzésén, Kecskeméten. A diploma megszerzése után volt ügyvédjelölt, majd köztisztviselő a Szociális- és Munkaügyi Minisztérium Fogyatékosügyi Főosztályán. Képviselte hazánkat az Európai Unió több, fogyatékosággal élők helyzetével foglalkozó testületében, gyakornokként belevált az Európai Bizottság munkájába is. Közben két külföldi egyetemnél is diplomát szerzett, és 2007-ben szerezte meg a Ph.D. tudományos fokozatot a Szegedi Tudományegyetem Állam- és Jogtudományi Karán. 2009 óta dr. Kósa Ádám EP-képviselő tudományos tanácsadójaként Brüsszelben dolgozik. A SINOSZ-ban aktívan tevékenykedett: 1993 óta megszakítás nélkül tagunk, 1996 és 2001 között a SINOSZ Ifjúsági Bizottságának volt a tagja, 2005-2010 között pedig a SINOSZ Országos Elnökségének munkáját segítette. Nős, egy fia van.

2012-ben Dr. Lovász Lászlót jelölte a magyar Kormány az Egyesült Nemzetek Szövetsége Fogyatékosággal Élő Személyek joginak Bizottságába

Megélenkült szellemi élet, tudományos tanácskozások, konferenciák

A Károli Gáspár Református Egyetem és a József Attila Tudományegyetem 1995. június 15-17-e között Kecskeméten nemzetközi konferenciát tartott „A rendszerváltás és alkotmányozás Közép- és Kelet-Európában” címmel. A városházán megnyitott konferencia főreferátumát ifj. Trócsányi László, a JATE tanszékvezető egyetemi docense, dékánhelyettes tartotta. A tudományos ülést Katona László, Kecskemét polgármestere, Ujfalussy József, a Károli Gáspár Református Egyetem rektora és Sólyom László, az Alkotmánybíróság elnöke nyitotta meg. Előadást tartott: Karel Klíma professzor (a prágai Károly Egyetem Állam- és Jogtudományi Kar): Az alkotmányozás metodológiai kérdései; Paczolay Péter egyetemi docens, tanszékvezető (JATE ÁJK Politológiai Tanszék): Az alkotmányozás tartalmi kérdései: hagyományos elemek az alkotmányokban; Patrice Gérald professzor (Le Havre Egyetem Jogi Kar): Új elemek az alkotmányokban.

Francis Delpérée professzor (a Louvaini Katolikus Egyetem Jogi Karának dékánja) a konferencia előadásainak a szintézisét végezte el.¹⁶

A főeladások után a kecskeméti református kollégium internátusában folytatódó tudományos tanácskozás munkájában a hazaiakon kívül tíz ország alkotmányozással foglalkozó jogász szaktekintélyei, illetve a közjogi testületek képviselői vettek részt. A konferencián a nemzetközi szakma első ízben kívánta felmérni, feldolgozni a közép-és kelet-európai társadalmi, politikai átrendeződések alkotmányozással összefüggő tapasztalatait, amelyekről az egyes országok képviselői nemzeti referátumokban szóltak. Az alkotmányozás formai kérdései – köztük az alkotmány szerkezetével, elfogadásának, megváltoztatásainak szabályaival foglalkozó tárgykörök – mellett a másik fő témakör a tartalmi részekre irányult, mint például a jogállamiság meghatározása, az államszervezet felépítése, az alapvető jogok intézményei.¹⁷

Nagy jelentőségű volt az a tudományos rendezvény is, amely „A magyar jog az ezredfordulón” címmel az V. Nemzetközi Nyári Jogakadémián 1999. augusztus 26-27. között Kecskeméten zajlott. A konferencián részt vett a Károli Gáspár Református Egyetem Állam és Jogtudományi Kara képviselőjében Szentgyörgyvölgyi Péter a Károli Gáspár Református Egyetem Állam és Jogtudományi Karának megbízott dékánja.¹⁸

A kecskeméti jogászképzésre emlékezők hangsúlyozták a képzés szemléleti nyitottságát is. Többek között Erdő Péter bíboros, Magyarország prímása – abban az időben a Pázmány Péter Katolikus Egyetem Jogi Karának dékánja – is tanított Kecskeméten. Lőrincz Ernő az állam- és jogtudományok kandidátusa 1994 óta minden esztendőben unitárius egyházjogi előadásokat tartott a kecskeméti jogi képzésen. Az előadó a „Felekezeti egyházjog Magyarországon” című kötet unitárius fejezetének szerzője volt.¹⁹

Lehet-e nappali jogászképzés Kecskeméten? Önálló akkreditáció, vagy integráció?

A kecskeméti képzés negyedik évében egyértelművé vált, hogy a végzős hallgatók diplomáját (a korábbi megállapodás ellenére) csak a JATE rektora írhatja alá, mert a képzést a szegedi akkreditációs eljárás során hagyták jóvá. Az ere-

16 TRÓCSÁNYI László: Alkotmányozás és rendszerváltás Közép- és Kelet-Európában. *Confessio*, 1995 (19. évf. 3. szám) 73-82. p.

17 *Petőfi Népe*, 1995. június (50. évf. 139. szám) 1995-06-16. 2. p.

18 *Belügyi Közöny*, 1999 (10. évf. 14. szám) 1027. p.

19 *Unitárius Élet*, 2001 (55. évf. 4. szám) 2001-08-01. 19. p.; *Unitárius Élet*, 2005 (59. évf., 1. szám) 2005-01-01. 25. p.

deti megállapodás szerint a felek öt év múlva felülvizsgálják a tíz évre kötött szerződést, hogy azt további 5+5 évre meghosszabbítják-e. Szorító gondként jelentkezett, hogy az Egyetem és a Zsinat a Kecskeméti Önkormányzattal kötött megállapodás szerint kötelezettséget vállalt arra, hogy Kecskeméten legkésőbb 2000-ig megkezdik a nappali tagozatos egyetemi jogászképzést. Ha ez nem teljesül, a város visszakövetelheti az ott épült, nyolclakásos „Professzorok Házát”, amelyhez ötven millió forinttal járult hozzá.

Tenke Sándor megbízott rektor az Egyetemi Tanács 1998. május 19-i ülésén világossá tette, hogy a kecskeméti levelező oktatás nem más, mint a JATE kihelyezett tagozata, és a KRE rektorának az MKM állásfoglalása alapján nincs törvényes joga a diploma aláírására. A hallgatók nem kaphatnak egyetemünktől diplomát, hanem csak a JATE-től. Egyetemünk a levelező oktatásra vonatkozó szerződésben foglaltak szerint nem szólhat bele, hogy ki oktat Kecskeméten, még a számunkra olyan annyira fontos filozófia, etika egyházjog tantárgyak előadóinak jóváhagyása is a JATE dékánjától függ. „Ha szeretnénk szellemiségünknek és a hatályos felsőoktatási törvény szerint elismert jogászképzést folytatni, akkor magunknak kell akkreditáltatni a nappali szakot majd kart, és felépíteni lehetőségünk szerint lépésről-lépésre a keresztyén szellemiségünknek megfelelő tanerővel.” Ez szerinte nem felelne meg a JATE-nak, mert a kar eszik a tanerők szuverén kiválasztási jogától. Nehezményezte, hogy a JATE a nappali szak akkreditációjának kérdését csak azután vetette fel, miután egyeztetés nélkül, a levelező tagozathoz hasonlóan az általa akkreditált szakot tanárokhöz kapcsolva javasolta ránk erőszakolni, ahelyett, hogy közölte volna, hogy kik hajlandók a KRE főfoglalkozású közalkalmazotti állományába átlépni, és az akkreditációs nyilatkozatot hozzánk leadni.

A rektor azt is bejelentette, hogy 1998-ban „(Magyar Bálint miniszter úrral folytatott tárgyalás alapján) Pesten indulhat az oktatás”, és ennek az lehet az eredménye, hogy a KRE adhat államilag elismert diplomát, a nappali majd a levelező tagozatán önállóan választhatja ki árait, és saját tantestülettel oldja meg a kecskeméti oktatást, hét év múlva pedig átveszi a JATE-től a levelező képzést is. Ha az Egyetemi Tanács „ma nem fogadja el az akkreditáció beadásának szükségességét Budapest és Kecskemét székhelyű képzésre, akkora kockáztatják, hogy Egyetemünknek önálló akkreditált jogászképzési lehetősége legyen.”²⁰

A kecskeméti kihelyezett tagozat ügye még sokáig rendezetlen maradt. A szerződési határidő lejártának évében – azaz 2000-ben – a KRE rektora levélben tájékoztatta az önkormányzatot, hogy a nappali tagozatos jogi képzést önálló-

20 Jegyzőkönyv a Károli Gáspár Református Egyetem Egyetemi Tanácsának üléséről. Készült a KRE-HTK tanácstermében 1998.05.19-én.

an nem tudják beindítani, ezért egy új keret-megállapodást írtak alá a Szegedi Tudományegyetem Állam- és Jogtudományi Karának dékánjával. Ennek céljával azt jelölték meg, hogy közösen indítsák be a képzést. A levél szerint a szerződés nem teljesítésének másik oka az volt, hogy a református zsinat a jogászképzés budapesti létesítését kezdeményezte.

Tény azonban, hogy Kecskeméten a képzés 2003-ban sem indult be. A város és az egyetem 2003-ban tárgyalóasztalhoz ült. Áttekintették a korábban létrejött megállapodásokat, majd összeállítottak egy, a jövőre vonatkozó szándéknyilatkozatot. Utóbbi arról szólt, hogy a szerződő felek vizsgálják meg többféle képzési forma Kecskeméten történő folytatásának lehetőségeit, tárgyi személyi és pénzügyi feltételeit. A felsorolt képzési formák között szerepelt jogi posztgraduális képzés, együttműködés a Kommunikációs Főiskola Alapítvánnyal, valamint levelező alapképzés. Mindössze az eredetileg tervezett nappali tagozatos jogi képzés hiányzott.

Kecskemét képviselő-testülete ezt követően naprendre vette a kérdést. A városatyák nehezen szánták rá magukat arra, hogy a szándéknyilatkozat aláírására felhatalmazzák a polgármestert. Többször hangoztatták, hogy az egyetem lényegében nem tartotta magát a szerződéshez. Ezen kívül az egykor elajándékozott ingatlan sorsa is nyugtalanította a képviselőket. Mint kiderült, a lakásokat most vendégtanárok használják. Szécsi Gábor polgármester hangsúlyozta: itt csak az a kérdés, hogy adjanak-e még egy esélyt az egyetemnek, vagy sem. A testület joga eldönteni, hogy a felajánlott képzési formák egyenértékűek-e az eredeti szerződésben ígért nappali tagozatos jogászképzéssel. Végül a város megszavazta a szándéknyilatkozat aláírását, a tárgyalások folytatását. Ezzel párhuzamosan Sárközy István alpolgármestert megbízták, hogy november 30-ig tárja fel a szóban forgó ingatlan építési és hasznosítási körülményeit.²¹

2009-ben azonban módosították a felsőoktatási törvényt, melynek értelmében 2010 végétől a korábban engedélyezett székhelyen kívüli képzéseket felülvizsgálták. A kecskeméti jogászképzés akkreditációját Magyar Akkreditációs Bizottság 2011-ben nem támogatta. A Károli Gáspár Református Egyetem (KRE) és a Szegedi Tudományegyetem (SZTE) Állam- és Jogtudományi Kara által közösen működtetett kihelyezett képzésének helyzetét a testület jogilag tisztázatlannak találta.²² A képzésben résztvevő hallgatók eldönthették, hogy tanulmányaikat Kecskeméten, vagy Szegeden fejezik be.

21 TAKÁCS Valentina: Lesz-e egyszer rendes egyetem? *Petőfi Népe*, 2003. október (58. évf. 238. szám) 2003-10-11. 4. p.

22 P. ZS.: Leáldozhat Kecskeméten a jogászképzésnek. *Petőfi Népe*, 2011. október (66. évf., 248. szám) 2011-10-22. 1-2. p.

A működés anyagi feltételeit biztosító hallgatói létszám ellenére egyértelművé vált, hogy a kari és szakakkreditációhoz szükséges oktatói kar Kecskeméten nem biztosítható. Dönteni kellett arról, hogy a képzőhely továbbra is a JATE kihelyezett tagozata marad-e, vagy lépéseket kell tenni az önálló karalapítás érdekében. A korabeli állami elvárásoknak megfelelő összetételű tanári kar biztosítására azonban csak a fővárosban kínálkozott esély. Annak ellenére, hogy a köznapi szóhasználatban gyakran előfordult a kecskeméti jogi kar megnevezés, a hatályos jogi normák alapján a Károli Gáspár Református Egyetem református jogászképzésének előzményeként a Szegedi Tudományegyetem által indított székhelyen kívüli képzést tekinthetjük. Azt a képzést, amely Kecskeméten 1994-től a két egyetem közötti együttműködési megállapodás alapján át folyt, és amelyet – rektori megbízásból – hivatalosan 2012. szeptember 30-án Homicskó Árpád Olivér, a KRE Állam- és Jogtudományi Karának dékánhelyettese zárt be.